

PROGRAMA MUNICIPALES LEZO 2023

**PODEMOS
EZKER ANITZA/IU
ALIANZA VERDE**

**LA FUERZA DE LO PÚBLICO
PUBLIKOTASUNAREN INDARRA**

elkarrekin

Podemos

**ezker
anitza**

**Alianza
Verde**

LEZOKO PROGRAMA.

1- BIZIGARRIAGO DEN UDALERRI BAT.

- 1.1- Hirigiuntza.
- 1.2- Etxebizitza.
- 1.3- Aparkalekua.
- 1.4- Ekipamendu publikoak.
- 1.5- Ingurugiroa.
- 1.6- Portua.
- 1.7- Auzoak babestu.
- 1.8- Animalien ongizatea.
- 1.9- Energia.
- 1.10- Garraio eta mugikortazun sostenagarria.
- 1.11- Hiri mantenua.

2- BIDEZKO UDALERRI BAT.

- 2.1- Gizarte ongizateko arloa.
 - 2.1.1- Zerbitzu sozialak.
 - 2.1.2- Hirugarren adina.
 - 2.1.3- Gazte eta haurtzaroa.
- 2.2- “Lezo Bizimodu komunitate kooperatiboa” proiektua.
- 2.3- Hezkuntza.
- 2.4- Kultura eta kirolak.
 - 2.4.1- Kultura..
 - 2.4.2- Euskara.
 - 2.4.3- Kirola.
- 2.5- Zerbitzu publikoak.
- 2.6- Osanungintza.
- 2.7- Aniztasun kulturala eta giza eskubideak.
- 2.8- Ekonomikoki dinamikoa eta lana sortzen duen Lezo bat.

3- EMAKUME GUZTIENTZAKO HERRI BAT.

- 3.1- Feminismoa.
- 3.2- Berdintasunaren aldeko politikak.
- 3.3- Genero bortizkeriaren prebentzio eta interbentzioa.

4- UDALERRI DEMOKRATIKOAGO BAT.

1- BIZIGARRIAGO DEN UDALERRI BAT.

Bizigarriago den Lezo baten alde lan egingo dugu bai ingurumenaren arloan, hirigintzan, soinu kutsaduran, airearen kalitatean, mugikortasunean edo eta hiri azpiegitura arloan. Gure herrian bizitzeak berdintasunean eta dignitatean oinarritutako bizitza bat suposatu behar duela sinisten dugu.

1.1- Hirigintza.

- **Lope de Isasti eta Lopene artean zubi berri bat.**
- **Erreterria eta Lezo ren arteko biribilgunerako oinezkoen sartzeta hobetzeko estudio bat egingo dugu.**
- **Baratzen eta bere ingurunearen sartzeta hobetu egingo dugu.**

1.2- Etxebizitza.

- **Ondarearen sailaren barnean etxebizitza bulego bat egingo dugu:**
 - **Kaleratze eske bat duten pertsonen aholkuraritza.**
 - **Tutoretzapeko, gazteentzako edo eta larrialdi etxebizitzaren kudeaketa.**
 - **Etxebizitza hutsen analisia.**
 - **Etxebizitza hutsen inguruan alokairuaren aldeko politikak sustatzea.**
 - **Laguntza publikoen informazioa eta kudeaketa.**
- **Alokairu sozialaren aldeko apustu garbia egingo dugu, batez ere etxebizitzaren eskaziaren inguruan dagoen arazo larria konpontzeko.**
- **Hutsik dauden etxebizitzetako Ondasun Higiezinaren gaineko zergaren gehieneko erreduzioa sartzeta, bai eta indarreko Etxebizitzaren euskal legean jasotako jenderik gabeko etxebizitzetako dagokien kanona ere; Horrez gain Eusko Jaurlaritzaren etxebizitza hutsen programari eta lehendik dauden udal-programei gehitzen zaizkienei ere aldatzea.**
- **Tutoretzapeko etxebizitza sustatzea adinekoentzat, gazteentzat, premia bereziak dituzten pertsonentzat eta gizarte-larrialdiko pertsonentzat.**
- **Bizikidetzako eta elkarri laguntzeko programak sustatzea, ikasle gazteek adinekoekin etxebizitza partekatuzko.**
- **Mugitasun urriko pertsonentzako etxebizitzaren irisgarritasuna erraztea.**

1.3- Aparkalekua.

- **Aparkalekua talde politiko guztien eta herritarren lankidetzaren eta konpromisoa eskatzen duen arazo gisa planteatuko dugu. Arazo nagusia lanetik itzultzeko orduetan dago, batez ere iluntzean.**
- **Azterketa integral bat egingo dugu aparkalekuaren arazoari heltzeko, hainbat ikuspegitik abiatuta: garraio publikoa sustatzea eta indartzea, bidegorrien sarea zabaltzea, aparkaleku berria Arraintokin, ibilgailuen erabilera partekatua sustatzea, plazak handitzea, baterian aparkatzeko eremuak handitzea, etab.**
- **Uste dugu jendeak ez duela herrian bueltara ibili behar lanetik itzultzean aparkalekua aurkitzeko, eta, gainera, etxetik gertu aparkatu ahal izango duela. Horregatik, azterlanean parte hartzeko proposamen bat sartuko dugu, egoiliarrentzako aparkaleku-sistema baten inguruan. Sistema horrek ordutegi mugatua izango du, eta Arrainlekuko aparkaleku publikoarekiko gune zentrokideetan banatuta egongo da, kolore desberdinetako egoiliar-txartelen bidez identifikatuta. Auzo bakoitzeko ibilgailu-kopuruaren errolda egin ondoren, auzo bakoitzeko egoiliar-plazak zozketatuko dira.**

Beren auzoan plazarik lortzen ez duten ibilgailuak ondoko auzoaren eremura igaroko dira, eta, beraz, Arraintoki eremuak, batez ere, hurbilen dauden egoiliarren ibilgailuak jasoko lituzke, eta egingarriagoa litzateke izan beharko lituzkeen plazak kalkulatzeko.

1.4- Ekipamendu publikoak.

- Ekipamendu publiko guztiak mantentzen direla zaintzea, bereziki aurrei zuzendutakoak, eta espazio eta ekipamendu berriak diseinatzea, lankidetzaren jasaren eta irudimenaren bidez haur sorionsuak garatzeko, egun euritsueterako alternatibak eskeiniz.
- Udalerriko espazio publikoen irisgarritasuna hobetzea mugitasun salitasunak dituzten pertsonentzat.
- Dauden plaza, parke eta hiri-altzarien funtzionaltasunaren buruzko azterlan bat egitea, horiek biztanleriaren beharretara eta Lezo bizigarriago baten gizarte eta giza harremanak ehuntzen diren espazio batera egokitu daitezela.

1.5- Ingurumena.

- Berdeguneak haunditzea eta hobetzea.
- Naturan isurtzen den zaborraren aurka borrokatzea, udalerriko ikasleak implikatuz.
- Erreka-sarea berreskuratzea eta mantentzea.
- Jaizkibelgo bidezidorrak garbitzea eta markatzea, eta kostaldeko donejakue bidea sustatzea jaizkibelen.
- Laneratzeko programa bat egitea, iraupen luzeko langabetuekin lan egiteko berdeguneak garbitu, zaindu eta mantentzeko, eta, behar denean, birudalaratzeko.
- Gaur egun Altamira auzotik Oiartzun ibaira eta udal igerilekuetatik inguruko errekarara isurtzen diren uren saneamenduarien alde lan egingo dugu.
- Aldundiarekin hitzartutako programa bar ezarriko dugu, eskatzen duen familia bakoitzak zuaitz autoktono bat landatu ahal izan dezan, haurren jaiotzarekin bat etorritik.
- Sentsibilizazio kanpainak abiaraztea plastikoen erabilera murrizteko eta material horrekin egindako ontziak bide publikoan ez amaitzeko, eta behar diren lekuetan paperontzi gehiago jarzea.
- Osasun publikoko plan bat egitea, ingurumen kutsadura mota guztiak aztertuko dituen eta kutsadura-iturriak murrizteko jarduerak eta herriterrei kutsadura horien berri emateko neurriak bilduko dituen.

1.6- Portua.

- Porturako sarbidea berreskuratzeke lan egingo dugu.
- Badiako gainerako udalerriekin batera, zaratak, kutsadurak eta urbanizazioak eragindako arazoak tratatzea.
- Udala portuko batzarraren bileretara joatea defendatuko dugu.

1.7- Auzoak zaindu.

- Industrialdeetara bizikletaz bidegorri baten bidez iritsi ahal izateko eta bidegorria Gaintzurizketaraino iristeko lan egingo dugu, Donostia eta Irun arteko bidegorriarekin bat eginez.

- **Aldundiari Errekalde eta Gaintxurizketako bizilagunentzako oinezkoentzako pasabide seguru bat ahalik eta azkarren egiteko eskatzea.**
- **Auzo guztietarako sarbidea erraztea, garraio publikoaren bidez. Baserrietara joateko garraio publikoa ere sustatuko dugu.**
- **Aire zabaleko kultura-jarduerak sustatzea Altamirako berdeguneetan.**
- **Apustu-etxeetarako joko-baimenak ematea geldiaraztea.**

1.8- Animalien ongizatea.

- **Txakurrentzako parke bat ezarriko dugu, eta, aldi berean, berdeguneen barruan eremu batzuk egokituko ditugu zakurrak dituzten txakurrentzako parke gisa erabiltzeko, zakurrak eta txakurrak ibil daitezen.**
- **CES metodoa aldizka aplikatzea bermatuko duen araudia berrikustea eta egokitzea (harrapatzea, esterilizatzea askatzea).**
- **Ez dugu udal-baliabiderik erabiliko animaliei tratu txar fisikoak edo psikologikoak eragiten dizkieten animaliekin ikuskizunak egiteko.**
- **Abandonatutako animaliak biltzeko sistema hobetzea, mantentzeko eta hiltzeko baldintza onak ziurtatuz, abandonatutako animaliak kudeatzeko babesleekin edo elkarteekin lankidetzan.**
- **Animalien babesleekin lankidetzaprograma bat bultzatzea, animaliak adineko pertsoneri eta premia bereziak dituztenei terapia gisa hurbiltzeko.**

1.9- Energia.

- **Energia-komunitateak sortzea sustatuko dugu.**
- **Jabetza publikoko estalkietan eguzki-plakak jartzea sustatuko dugu, sortzen diren energia-komunitateekin lankidetzan aritzeko.**
- **Argiteria publikoan eta udal-instalazioetan energia-eraginkortasuna zaintzeari ekingo diogu.**

1.10- Garraioa eta mobilitate sostenigarria.

- **Auzo guztietara garraio publikoaren bidez iritsi ahal izatea zainduko dugu.**
- **Semaforoa eta zebra-bidea metro batzuk aurreratzea proposatuko dugu, kiroldegiko autobus-geltokira hurbilduz.**
- **Bizikleta lokomozio-bide osasungarri eta iraunkor gisa erabiltzearen aldeko apustua egingo dugu, bidegorrien sarea zabalduz.**
- **Azterketa bat egingo dugu dibertsitate funtzionala duten pertsonen mugikortasuna osorik hobetzeko.**

1.11- Hiri mantenimendua.

- **Mugikorretarako app bat bultzatzea, mantentze-zerbitzuari gune publikoetako edozein gorabehera edo akatsen berri emateko.**
- **Parke publikoak eta zuhaitzak dituzten eremuak zaintzea eta inaustea, horiek saneatzen laguntzeko eta herritarrentzako arriskuak saihesteko.**
- **Herritarrei irekitako hiri-espazio publikoen esku-hartze artistikoa mantentze zerbitzuen barruan pixkanaka integratzen joateko lan egingo dugu.**

2- UDALERRI JUSTAGO BAT.

Berdintasunean sakonki sinesten dugu, eta biztanle guztiei bizi-kalitate bera eskaintzen dien Lezoan, generoa, jatorria, maila ekonomikoa, adina edo gaitasun fisiko edo intelektualak edozein direla ere.

2.1- Gizarte ongizateko arloa.

2.1.1- Zerbitzu sozialak.

- **Gizarte-zerbitzuak ikuspegi multidimentsional baten bidez tratatzea. Ikuspegi horrek sail guztien arteko lankidetzeta eta zeharkako proiektuak eta neurriak ezartzea eskatzen du.**
- **Zaintza-sistema publikoaren etengabeko hobekuntza defendatuko dugu, pertsona guztientzako zainketa-lana arlo publikotik bere gain hartzea bermatuko duena. Zaintza horiek profesionalizatuta eta feminizatu gabe egotea, zaintzak emakumeek doan beren gain hartu behar dituzten kultura hautsiz.**
- **Bizitza independenteko programak ezartzea dibertsitate funtzionala duten pertsonentzat.**

2.1.2- Hirugarren Adina.

- **Aiton Borda zahar etxearen egoera aztertuko dugu, hirugarren adinekoentzat bizitzako etapa hau modu aktiboan bizi ahal izateko instalazio balioanitzak bermatzeko.**
- **Adinekoen eta kalteberatasun-egoeran daudenen bakardadeari aurre egiteko neurriak ezarriko ditugu.**
- **Eten digitalaren aurka borrokatuko dugu, adineko pertsonen aholkularitza emanez bankuko edo administrazioko gestioen aurrean, eta tokiko farmaziekin akordioak eginez, tratamenduen jarraipena egiteko. Udal zentro soziokulturalek eta autogestionatuek garatutako programak ezarriko ditugu, bizitza aktiboa sustatzeko.**
- **Etkez etxeko laguntza-zerbitzuaren kalitateari buruzko jarraipena indartzea. Ondasun eta zerbitzu guztiak pentsio baxuak edo alarguntza-pentsioak dituzten pertsonen eskura jartzeko lan egingo dugu.**
- **Adinekoak udalerriko kultur bizitzan eta asoziazionismoan integratzearen alde lan egitea.**
- **Adinekoek gizartearentzat duten lan- edo enpresa-ezagutza eta -esperientzia aprobetxatuko duen udal-zerbitzu bat abian jartzea, eta, horrela, zahartzaro aktiboko prozesu bat sustatzea.**

2.1.3- Haur eta gazteak:

- **Osasun mentala prebenitzeko programa bat ezarriko dugu bi ikastetxe publikoetan.**
- **Haurren eta nerabeen eskubideak defendatzen lan egingo dugu, bai haien osotasun fisikoa eta emozionala zaintzen, bai eta haien prestakuntza akademikoa eta**

balioetan ere, aukera berdintasuna benetakoa izan dadin behartsuenak azpimarratuz.

- **Eskolaz kanpoko jardueretan lagunduko dugu udalerriko gizarte-kolektiboekin.**
- **Asteburuko familia txangoetarako udal programa bat jarriko dugu martxan, eduki hezitzailearekin eta mendi elkarteekin lankidetzan, haur eta gazte migratzaileen edo gizarte bazterketa arriskuan daudenen integrazioa errazteko eta, aldi berean, euskararen ezagutza hobea sustatzeko.**
- **Aiton-amonak ezagutu programa sustatuko dugu, haurrek beren bizi-esperientzien kontakizunaren bidez adinekoen balioa ikus dezaten.**
- **Gazteen sormen-aisialdirako gune autogestionatuen eskaintza handiagoa egon dadin lan egingo dugu.**
- **Ludotekako jarduerak zabalduko ditugu, sormenarekin eta adierazpen plastikoarekin zerikusia duten jarduerak indartuz.**
- **Udal programa bat sortuko dugu gazteei eta haurrei hitza emateko, udalaren aurrean beren beharrak eta eskaerak adieraz ditzaten.**

2.2- “Lezo bizimodu komunitate kooperatiboa” proiektua.

Eragile ekonomiko eta sozialez osatutako proiektu komunitario eta parte-hartzailea sustatuko dugu, tokiko merkataritza eta ekonomia, autonomoentzako, ekonomia sozialean oinarritutako hurbileko proiektuak eta kooperatibak bultzatzeko, tokiko sare autogestionatuak indartzeko eta tokiko enplegua sortzeko. Horrela, gizarte-kohesioa sustatuz, ondasun eta zerbitzu guztiak biztanleriaren maila guztietara iristea bilatzen dugu (familiak, langabetuak, pentsiodunak, etab.). Horretarako, Udala, ekonomia- eta merkataritza-sarea, Oarsoaldea eskualdeko garapen-agentzia, elkarteak eta herritarrak integratzea bultzatu eta erraztuko dugu, herritarren arteko moneta digitala erabiliko duen kooperatiba-komunitate baten barruan, kideen artean ondasunak eta zerbitzuak trukatzeko, gastu publikoaren zati bat herritarren monetara bideratuz.

Era berean, ekonomia zirkularraren alde lan egingo dugu, ekonomia zirkularraren eta berdearen sektorean kontsumo arduratsua, ekintzailtza eta enplegua bultzatuz, baliabide naturalen kontsumoa murriztuz eta hondakinen kudeaketari balio sozial eta monetarioa emanaz.

2.3- Hezkuntza.

- **Gure udalerriko hezkuntza publikoa irmoki babestuko dugu.**
- **Haur-eskoletan plaza nahikoak eta doakoak bermatzea. 0-3 urte bitarteko haurreskolak, inplikaturako gainerako erakundeei laguntza ekonomikoa eskatuz.**
- **Eskola publikoaren behar guztiak beteta egon daitezen bultzatzea.**

2.4- Kultura eta kirola.

2.4.1- Kultura.

- **Kultura gizartearen eraldatzeko eta norbera emantzipatzeko benetako tresna bihurtzeko lan egingo dugu.**

- **Autokreazioaren eta autokudeaketa artistiko eta kulturalaren aldeko apustua egingo dugu, adin guztientzako aisialdi sortzaile gisa.**
- **Arte- eta kultura-sorkuntza sustatzea, sare sozialak eta teknologia erabiliz.**
- **Antzerkia eta literatura adin guztien artean sustatzea.**
- **Herriko kultura-sektorea babestuko dugu.**
- **Kultura alternatiboko eta kontrakulturako moduak sustatzea.**
- **Euskarak kulturaren duen presentzia zaintzea.**

2.4.2- Euskara.

- **Bitzita sozial, kultural, ekonomiko eta administratiboko eremu guztietan euskararen presentzia sustatu eta bultzatuko dugu.**

2.4.3- Kirola.

- **Pertsona guztiei kirolerako sarbidea bermatzea, adina, sexua, egoera fisikoa eta intelektuala kontuan hartu gabe.**
- **Emakumeen eta dibertsitate funtzionala duten pertsonen kirolari arreta berezia eskaintzea Kirol-instalazioak etengabe mantentzen eta modernizatzen direla zaintzea.**
- **Udalerrian kirol-eskaintza zabaltzearen alde lan egitea, kirol-jarduera berriei arreta eskainiz.**
- **Adin eta baldintza fisiko guztietarako bizimodu osasungarria sustatuko duten kanpainak egitea.**

2.5- Serbitzu publikoak.

- **Zerbitzu publikoen kalitatea etengabe hobetzen dela zainduko dugu, eta, aldi berean, udal-langileen lan-baldintzak zainduko ditugu.**
- **Zerbitzuak birudalekotzeko laguntza.**

2.6- Sanidad.

- **Reclamar a Osakidetza una atención de calidad en el servicio ambulatorio de Lezo.**
- **Azterketa bat egingo dugu aho-hortzen eta audioprotesien arretarako laguntzen proportzioari buruz, gizarte-zerbitzuetatik behartsuentzat eta pentsio baxuak dituzten pertsonentzat.**

2.7- Kultura-aniztasuna eta giza eskubideak.

- **Migratzaileentzako eta errefuxiatuentzako harrera-eredu berri bat bultzatzea, harrera integraleko eta kalitateko protokolo bat barne hartuko duena. Udal-zerbitzu publikoetarako sarbide unibertsala bermatuko dugu, eta udalerrri osoko gainerako zerbitzu publikoetarako sarbidea sustatuko dugu, haien administrazio-egoera edozein dela ere.**

- Aholku etiko bat sortuko dugu elkarteekin eta gizarte-kolektiboekin batera lan egiteko bizikidetzan, integrazioan, elkar ezagutza aberasgarrian eta iritsi berriak diren pertsona eta kolektiboekiko errespetuan, bereziki azpimarratuz emakume migratzaileen integrazioa. Gainerako komunitatearekin honako alderdi hauek landuko ditugu: bizikidetzak, pertsonen aniztasunarekiko eta aniztasunarekiko errespetua, gizalegezko jarrerak, elkartasunaren eta elkarrekiko laguntzaren balioa, eta komunitate-sentimendua.

2.8- Ekonomikoki dinamikoa eta lana daukan Lezo bat.

- Tokiko enplegu-plan bermatu bat egitea, gizarte- eta ekologia-jarduera erabilgarrietara bideratua. Arreta berezia jarriko zaio emakumeak, gazteak, 45 urtetik gorakoak eta gizarte-bazterkeria jasateko arriskuan daudenak edo gizarte-prestaziorako eskubidea agortzen dutenak kontratatzeari. Honako sektore hauetan sortuko dira lanak: zainketak, mendekotasuna, udal-ekipoen, -altzarien eta -instalazioen ustiapena eta kontserbazioa hobetzea, ingurumena mantentzea, etxebizitzak modu iraunkorrean egitea, eta irisgarritasuna eta hirigintza-berroneratzea.
- Udal-tasa progresiboak familiaren diru-sarreraren mailaren arabera.
- Tokiko merkataritza eta ostalaritza sustatzea eta defendatzea. Lezoko merkataria eta ostalarien elkarteko arduradunekin aldi-aldi bilerak egitea sustatuko dugu, sektorearen arazo eta beharrei aurre egiteko.
- Lehen sektorea sustatzea, kontsumo-kooperatiba bat sustatuz kultura-, hezkuntza- eta gizarte-eremu gisa.
- Lezoko merkataria eta ostalarien elkarteari lokal iraunkor bat eskaintzea.
- Hitzarmen bat lortzea Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailarekin, gazteentzako bigarren aukerako programa bat ezartzeko eskualdeko beste udalerrri batzuekin batera.
- Herriko langabeekin eta dagozkien udal-arduradun eta -teknikariekin batera lan egingo dugu luzaroko langabeak edo dibertsitate funtzionala duten pertsonak laneratzeko udal-programak diseinatu eta egiteko, eta zerbitzuak birudalekotzearen aldeko apustua egingo dugu.
- Lokal eta pabiloi hutsen birgaitzea eta erabilera sustatzeko neurriak, jarduera sozialak eta ekonomikoak garatzeko.
- Kontsumo kooperatiba bat sustatu.

3- EMAKUME GUZTIENTZAKO UDALERRI BAT.

Politika feminista gure udal-lanaren funtsezko ardatzetako bat izango da.

3.1- Feminismoa.

- Lezoko emakumeentzako gune sozial bat sortzeko prozesu parte-hartzaile bat hastea.
- Herriaren barruan mugimendu feminista bultzatzea eta erakundeekin feminismoa lantzea.

- **Genero-indarkeria prebenitzeko eta esku hartzeko gizarte-politikak aktibatzea, emakumeen behar espezifikoak eta udalerrian bizi diren pertsonen aniztasuna kontuan hartuta.**
- **Eremu publikoa genero-ikuspegiarekin planifikatzeko neurriak ezartzea.**

3.2- Berdintasun-politikak garatzea.

3.3- Genero-indarkeria prebenitzeko eta esku hartzeko konpromisoa.

4- UDALERRI DEMOKRATIKOAGO BAT..

Eremu politiko, sozial eta ekonomikoan demokrazian sakontzeko prozesu gisa ulertzen dugu udalgintza.

- **Aurrekontu parte-hartzaileak egiteko formulak gaitzeko apustu sendoa egingo dugu.**
- **Udal arlo bakoitzean herritarren gogobetetze-maila ebaluatzeko kontsultak egingo ditugu.**
- **Herritarrekiko kudeaketa erabat gardena egin nahi dugu, kontuak emanaz.**
- **Programa bat egingo dugu, arlo bakoitzeko arduradunak auzo bakoitzeko bizilagunekin bil daitezten Gesalagako kultur zentroan, haien eskaerak entzun eta kontuak eman ditzaten.**